

Uzskaites joms:

10. gads.

„Baltijas Semkopja“ Administrācija, Ār-Rīgas Rasku-ēslā Nr. 14, Puhāiņu Gedertā un beebra grahmatu-bodē. Beftam Rīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zītās pilfēhtās: wifās grahm.-bodis. Uf Laukeem: pee pagāju-waldem, mahzitateem, ftolotajeem, 2c.

Rīgā, 14. martā.

Wakfā ar peeftahftichanu par wafī:
Ar Beeliftumu: par gadu 3 rubl., beft Beeliftuma 1 rubl., 60 kap.
Ar Beeliftumu: par 1/2 gadu 1 rubl., 60 kap., beft Beeliftuma 85 kap.

Wakfā ekfpedizija un grahmatu-bodis fānemot:
Ar Beeliftumu: par gadu 2 rubl., 50 kap., beft Beeliftuma 1 rubl.
Ar Beeliftumu: par 1/2 gadu 1 rubl., 30 kap., beft Beeliftuma 55 kap.
Beeliftums ween par gadu 1 rubl., 50 L., par 1/2 gadu 80 kap.

Sludinājums, 8 kap par ftihu raftru rindinu, nem pretim S. Alunans, Jelgawā; Deepinš, Zehfīs; S. Segallš, Waufkā, un administrāzija, Rīgā.

Baltijas Semkopja redakzija, administrāzija un ekfpedizija atronahs Ār-Rīgas Rasku-ēslā Nr. 14.

Saimneezības nodala.

Rahds wahrds par faknu-dahršu kopfchanu.

Kod eewehrojām dāfchādo faknu dahršu kopfchanu pee muhfū fentureem, tad redsam fchīni ftād wehl ar ween loti dāudf truhlfumu. Pee faknu dahršu kopfchanā, fenturi gauschi maf eewehro to, tā pahrlēkam dāudf fpehzigus mehflus ifleetajot faweem tihromeem ftahdē un turftahft leelūs gabalus no labāfās fēmes pafēbrē pret neezigajeem augteem, fo lihds fchim no faknu dahrfeem eemem. Jo leelākā daka fenturu, beft kaphofteem, kartupeleem un kahda mafuma ftihu faknu, nekahdus zītus ftahdus faknu dahršōs nekopfj. Wairakums no mineteem ftahdeem, tā kaphofsti un kartupeki, zilwekam gan atmet derigu ehdamo, tomehr tanis atrodas deefgan maf fpehzigu, barodamu weelu. Jo faknu dahršu lihdsftinigos idewumus, dāudf maf pehz wiau wehrtibās, gribam fegt ar eenahftufcheem augteem, tad nekahdā ftād nepeeteel ar tagadejeem eeehnumeem. Tadehft gan butu wairaf par to jaruhpejas, ka faknu dahršōs ftihu wairaf barodamu weelu faturōfchi ftahdi, tā burfani, pupas u. z. kopti un faimneezibā leetati. Saprotams, ka pee tagadejās dahršu kopfchanas teorijas, lai dahrfti butu ari deefgan plafchi, dāfcham labam fenturim naw newaf eefpehjamš, beft kaphofteem un kartupeleem kaut fo zitu derigafu tanis kopt, tapehz ka kaphofteem ween jaeeem leelu leelee dahršu gabali. Pee zītadās rihkofchanahs iftihu warbut ar pus tikdāudf fēmes. Pee tagadejās dahršu kopfchanas mehflu iffchēhrdefchanas ftād, muhfū tihrumi fajuhft loti fahpigu truhlfumu. Jo kur paleel leelākā daka no fpehzigajeem wafaras mehflēem? Tee top ifgāifnati uf neeziga fēmes gabalina, furu zaur teem tā nofaukteem guldinājumeem, leela dola no fentureem, mehds fagatawot preefch nahlamas wafaras kaphofstu dahrfeem. Ar fcheem, tur patehreteem mehfleem, waretu tihrumā dāudfahrtigi leelaku fēmes gabalu preefch kaut fuzas fēhōs, ar dāudf leelaku fēmi fagatawot. Ir gan pateefba, ka fchahdā wihfē fagatawotā fēmē, kaphofsti drufzjā labati idodas, nekā zītā, fura tilai zaur finamā mehrā ufwefteem ftaka-mehfleem mehflota. Tomehr kaphofstu eenahfums, tik mafā mehrā atlihdsina ftahdi, fo zaur tahdu mehflōfchanu tihromeem padaram.

Naw mans noluhfs, fihmiffti peerabbit, zil leelā mehrā pee tagadejās dahršu kopfchanas, mehflu iffchēhrdefchana noteel. Gribu tilai zeen. fentureem atgahdinat kahdu, jau fen atpataē no fapratigeem dahrftopejeem eeteiktu lihdselki, ar fura palihdsibu mehš pa dakai augfchmineteem pametumeem waram ifbeht. — Kā wairakeem femkopjeem bus pafihftamš, dahršu ftahdi ir jo wairaf tahdi, furi prafta neween dftiki ifkoptu fēmi, tadehft ka wiau fānes fneefdas dftiki fēmē; bet ari augfchanas pareifai atthftibai wairaf ftluma. Jo nu fēme — kahda wifwairaf muhfū Baltijā atrodas — jau no dabas ir deefgan leefa un zeeta, ar plahnu wirfahrtu un wahju apafschu, un turkloht teel pawirfchus apftrahdata, — finams ari tilai pawirfchus ween mehflota, — tad wiazas apafschahrtā paleel neween zeeta un aukfta, bet ari leefa, tamlihds dahrfa ftahdeem un fāknem pawifam nederiga. Tadehft preefch faknu dahrfeem fēme tā fāfagatawo, ka neween wiazas wirfahrtā top labi ifftrahdata un peenahfōfchi mehflota, bet jo wairaf par to jaruhpejas, ka ari wiazas apafschahrtā top mehfleem un ftlumam pee-ējama padarita. Pee tahdas apafschahrtas fagatawofchanas nepeeteel weenigi ar dftlāfchanu, bet lai wifadftigais ftluma un mehflu fpehls, ftahdeem derigā dftlumā, fēme eetapt war, tad fēme 1/2—2 pehdu dftiki, zaur uftrāfchanu apgrofama. Saprotams, ka wifus mahjas dahršus newus weenā gadā uftrakt; kas neween gruhfti ifdaramā, bet ari apturetu uf kahdeem pahri gadeem dahrfa faknu un ftahdu kopfchanu. Tomehr uf tahdu fēmes apgrofifchanu naw nemas ar fchāubifchanas fāftlādās. Jo, lai ari mahls waj fmlts if apafschas

wirfahrtā top pazeltš, un tadehft butu domajams, ka tant nekās wairš neaugš, tad tomehr tas noteel glufchi otradi. Mehrena jaunās wirfahrtas mehflōfchana apdrofchina pirmajōs gādōs, ifnemot dahrfa fānes, if fakru zitu fēhju. Pafstahftichu zeen. femkopjeem kahdu mafu preedfihwojumu fchāft ftād. Preefch kahdeem gadeem atradās pee monas dftihwēs weetas mafš, nowahrtā atftahft fēmes gabalinfch, uf fura gandrihft ne fahle negribeja lahgd augt. Tā ka pee manas dftihwēs weetas nekahda kreetna faknu dahrfa nebija, un beft tahda nekahdā ftād negribeju but, tad nehmos mahjas apfahrti gruntigaki ifpehtit; zaur fo tilu pee ta panahlfuma, tā fchis brijwais fēmes gabalinfch ifrahdijsch par derigako preefch faknu dahrfa. Wina wirfahrtā fāftahweja no 4 zollu wahji melganas fēmes, apafsch fuzas 1/2 pehdas beelumā bruhngana, drufzjā alminaina fmlts kahrtā. Apafsch fchis bij dāfchās weetas zeetš flinfchu-mahls fāfneefamš. Scho gabalinau pirmā gadā pawofari ufplehfs un dāudf maf apwihftufcho welenu, ar ftlaidu-ruhfas palihdsibu, zaur dedftināfchanu ifftinājis, apftahdiju ar kaphofteem. Protams, ka no labeem kaphofteem tanī gadā newareja nekahda runa but. Rudeni kaphofstus nowehmīs, 2 pehdas dftiki ufardams, apgreesu jaunajam dahršam otrus fāhnus. Nahlamā pawofari, zitu mehflu truhlfuma dehl, litu fcho gabalinau ar atfchaiditeem zilweku mehfleem aplāifit un tad apfēhju ar meefcheem. Pee wifa leelā fāufuma, kahds 1882. g. wafarā bija, no 1/2 fēezjā iffēhuma, eefuhlu 2 puhrus labu meefchu. Rudeni mehflōju ar glufchi plahnu kahrtiņu ftakā mehflu un nahlamā pawofari ar trihshahrtigi atfchaiditeem zilweku mehfleem. Schahdi mehflotā, flapjuma dehl gauschi nepeeteelōfchi fagatawotā fēmē, 1883. g. pawofari ftahdiju kaphofstus un eefēhju zītās fānes. Zehlo fēmes wirfahrtu mifftigais leetus, kas ihfti pehz ftahdifchanas ufnahza, fāfta til zeetu, ka no atirdināfchanas maf bij fo domot; zaur fo ari weena daka no ftahdeem walita par nihfuleem. Tomehr pee wifa ta, rudeni dabuju no fawahm 70 kwad. afim dahrfa neween peeteelōfchi fānes, bet jo wairaf teizamus kaphofstus. Galwiazas bij neween deefgan leelā, bet ari zeetas, no fuzahm widejās fwehra katra 10 mahzj. Tā tad mani puhlixi pa fcheem diwi gadeem ir pilnam atlihdsinati, un es efmu fāfneefds dahrfa gabalinau, fuzfch pee mehrens wirfahrtas mehflōfchanas ir preefch labas rafchās uf wairaf gadeem apdrofchinatš. — Kā patš par fēmi faprotams, manim fchahds mehginajums mafaja dāudf wairaf puhlixi, nekā teem femkopjeem, kam netruhfti ne ftirgu, neds ari zilweku fpehla. Zil dāfcha laba ftunda lauftrahdneeteem naw japataifch dāfchahrt beft kreetna darba, it ihpafchi plāujamā laitā, kad laifš neifdewigš. Jo fchahdōs brijfchōs ftahwetu dahrfa gabalinfch pee rofas, kur, kad zītus laula darbūs newar ftrahdat, fāimneefs ar puifcheem waretu preeftreet, tad wif muhfū mahju dahrfti jau fen butu apgreefsti. Mahjās, kur fchahda waj tahda mehflu-ruhfa ap ftuhzeem fātrahjas, ari butu eefpehjamš, apgreefchamo fēmi, — it ihpafchi to, kas apafschahrtā nahft — fajaukt ar kaut kahdeem mehfleem, if fureem dahrgais fēlts ar bagateem augteem atgreefstos femkopja mazjād. Ari jauno fēmes wirfahrtu, fāimneekem nebutu wifai neeefpehjamš, zaur truhdu fēmes ufweftchanu, jo drihftā laitā pahrwēhft par ftirgu, dahrfa ftahdeem un fāknem derigu fēmi. Tāpat ari zil mahjās neifftihfti ftwarigeem mehflū ap pafschēem, neween leelu netihribu azu preefchā padaridami, bet ari wefelibai un zilwela uftrai nepeezēfchamo gāifu un uhdeni fāmaifadami, zaur fo nereti nahwigas flimibas ifjelās. Un zil tas tātchū mafkatu, ja latris fāimneefs fawās mahjās eerihfotu wajadftigās atejās weetas? Sinams, ka nepeteel ar kaut kahdahm bedrem, kas mitrumu nefpehji faturet. Ir wajadftigš, ka tahdas bedres teel zeeti ifmuhretas, wiflabakt ar fēezeku oderi. Wifderigaki preefch muhretchanas ir zementš. Bet tā ka fchis deefgan dahrgi mafā, tad waretu nemt fchahdu mafijumu: 1/2 neweldfetu kaku,

1/3 fēezeku miltu un 1/3 tihras rupjas grantes (fēhres), kas ar uhdeni fāmaifamš un ahtrumā ifftrahdajams. Pafstahamais kaku mafijums naw ihfti eewehlejamš, tadehft ka tas fchahdā weetā drihft poleef drupens un laifch fchēdrumu zauri, kas mehflu krahjumam leelš fāudejumš. Sāfams wahrds teiz: „If fuzfch darbš eefahlfumā gruhftš.“ Schim wahrdam dftihwē pilna laifniba. Ari nupat pahrrunatā leetā fcha wahrda pateefba deefgan eewehrojami parahdijufēhš. Jo ir jau gadi pagahjufti no ta laika, fāmehr fchi leeta dāudf un dāfchadi pohrrunata un tomehr wehl lihds fchodeen tanī deefgan maf fēlmes waram ufrahdit. Bet neba tadehft walifim beftdarbiba uf weetas ftahwot? Ir ari zītš wahrds, kas mahja: „Kās ne-eet uf preefchū, — eet atpataē.“ Tadehft pehz kaut tā laba un deriga dftēnotees, naw jabihftas no geuhribahm, kas dāfchu reif zelā ftahjas; bet ar faprafchanu jāzēfchās pehz fāwa fprauftā mehrka fāfneefgchanaš. — To lai wifās leetas pareifai apdomajam, tad dāfchš mums ifftidamēš geuhfums patš no fēmiš zeku greefthš. — K. L.

Wefelibas padomneefs.

Refira.

(Stat. 5. num. Belgums.)

Refira ifgatawofchana ir pee Kaulafēfcheem glufchi weenlahrfcha: wini eefej patloban flauktu gowu peenu burgukōs jeb ahdas maifōs, eemet maifā lefira groudinūs, aifteen maifū zeeti un noleel to wafaru wehftā weetā, kur temperatura naw pahraf par 16—18 gradeem pehz Reomira termometra. Pawofari jeb rudeni burguku noleel fāulē, kaut kur fēhtā pee kahdas wifwairaf apdftihwotas ehlas, pee lam tureenes eedftihwotajeem ir tas eeradams, burgufam garam ejot ar kohju eefperi. It ihpafchi labprahft to dara behrmi; tee fpehlejas ar burguku, walfta to pa fēmi u. t. pr. Zaur wifu to ruhgfōfchais peens top fāmaifitš. Seemā burguku tura iftabā. Pehz kahda ftunda ilgas ruhgfōfchanas, reifahm ari pehz weenas waj diwahm deenahm, dfehreenu eerauga par gatawu; eepreefch leetaschanaš maifū wehl kreetni fāfkalo un tad dfehreenu, zil no ta wehlaš dsert, eefej fēllās truhftitēš, un proti tā, ka burgukā fāfrahjees ogku-ftahbumš newaretu ifgāifit. Ar fcho noluhfu wini apgahft burguku uf mutes, nofeen tad til leelu daku no maifa ar auklu jo zēefchi, zil dāudf lefira grih ifdert, un tilai tad attāifa burguka zaurumu wakā. If reifās burgukā peelej jaunu peenu flahft.

Tā Kaulafēfchi ifgatawo lefira; tomehr zaur tahdu ifgatawofchanu nepanahft nebut til patihkama dfehreena, tā glahfēs traufdš. Ahdas trauks ir gruhfti uftrams tihra, un kaut gan Kaulafēfchi to reifahm tihra, tad tomehr burguka krunkās jeb grumbās fātrahjas pahrfchahbiš un puhftōfchš kafeins, zaur to dfehreens if pahrtleeku flahbš ar loti nepatihklamū ftmaku. Tapehz tad ari Seemēka-Kaulafijā tureenes eedftimtee eedftihwotaji burgufa weetā leetā labal mahla truhfēs ar teeweem (fchāureem) kalleem; dāfchi jau pafahftufchi iftruhgfōfcho peenu noplidit pudelēš. Tahdā wihfē ir lehnām atthftijufēhš pudeļu lefira ifgatawofchana. Tagad gan wairš neweenā pilfēhtā netruhftš lefira ifgatawofchanaš proteja un pamudinataja uf lefira ifgatawofchanu un leetaschānu.

Refira ifgatawofchana ir if fakram eefpehjamā, tomehr pee tam wajaga peeradināfchanahs un pazeetibās. Wifpahrīgi nemot, dfehreena ifgatawofchana noteel tā: Ar peenu pilbitā karofē (leelākā pudelēš) eemet finamu daku eepreefch ifmehrzetu lefira gaudu; tad karofē aiffeen ar fchēdru drahnu un noleel tāpat neaifftortētu 14—16 gradu ftlā weetā, kur to if ftundas fāfkalo. Pehz kahdahm 7—8 ftundahm peenu iflej zaur fchēdro drahnu tihras pudelēš, aifftorlē pudelēš it zēefchi un uf glahbā tahš pee tahdas pafchās wajagaturas jeb pee tahda pafcha ftluma. Pudelēš wajaga pehz katrahm 2—3 ftundahm fāfkalot. 24 ftundās lefirs ir gatawš; bet tā ka tajā wehl par maf ogku-ftahbuma un ftirra

Daschadas sinas.

No eefschemes.

Semkopibas normal-skolas. Pehz ilgahm apspreechanahm un pamatiga darba nu beidjot taischu gaiditee normal-statuti preefch sematohm semkopibas skolahm isirahdati un Wisaugstati appiirinati. Zerefim, ka tee ari muhsu promintichu eedfihwotajus pamudinäs us zenschanos pehz pamatigas eepreefchejas fagatawofchanahs us semkopja amatu. Semkopibas skolu dibinaschona tagad jau weenfahret zaur to dauds weeglak idarama, ka minekas skolas no waldibas pufes war zeret us deefgan eewehrojumu palihdsibu, un oitfahret ari zaur to, ka tahs nodotas taisni paschas waldibas pahraudfichana. „Waldibas Wehstneff“ bija nesen atpatal schee normal-statuti nodrukati, kuru faturs, ihsumä fanemts, ir tahds:

Semafäs semkopibas skolas top eedaltas: a) wifpahrigas, kuras mahjamas semkopibas simbas wifpahrigi; b) fpezjeläs, kuras top otwehrtas preefch kahda ihpafcha semkopibas fara (dahsneeziabas, bichu- fopfchanas, wihna fopfchanas) imahjifchanahs. Tapat pirmäs ka oitäs skolas top eedaltas pirmäs un oitäs klases skolas, raugotees pehz mahjibas kursa plafchuma. Semkopibas skolas stahw Domenu ministerijas semkopibas un fahdschu ruhpneeziabas departamenta pahraudfichana; tahs war dibinat semsibas, beedribas un priwat-landis, ar waldibas peepalihdsibu waj ari bes waldibas peepalihdsibas. Mahjibas kurs welfas trihs gadus un eedalas us trim klases. Wifpahrigajäs skolas praktiska darbofchanahs pastahw semkopibas un amatneeku darbu iswefchana jeb pastahwofchana. Iddeenifchigo mahjibas un praktisko darba stundu skaitu nofala if kotras skolas statuti. Preefch fpezial-skolahm mahjibas preefchmetus un simbu mehru nofala Domenu ministerija, raugotees pehz ta mehrä, ar fahdu skola dibinata, bet arweenu peeflejoitees pee wifpahrigo semkopibas skolu mahjibas kursa. No skolenem, kas eestahjas 1-klases semkopibas skolas, prafa tautas appaifmoschanas ministerijas diwklafigo laufskolu mahjibas kursa sinaschanas, un no teem, kas eestahjas 2-klasu skolas, lauku elementar-skolu mahjibas kursa sinaschanas. Apgabaläs, kur laufschu skolu naw, pee semkopibas skolahm war atwehret fagatawofchanas klaf, kuras mahjibas kursam pee 1-klases semkopibas skolahm wajaga but lihdsigam tautas appaifmoschanas ministerijas diwklafigo laufskolu mahjibas kursam, pee 2-klasu semkopibas skolahm — lauku elementar-skolu mahjibas kursam. Skoleni, kas pilnigi pabeigufchi 1-klases semkopibas skolu mahjibas kursu, bouda fara klaufbas ipildifchanas sira 3. kategorijas preefchrozibas, un tee, kas 2-klases semkopibas skolu abas pirmäs klases ar felmi apweleufchi, bouda fchai sira 4. kategorijas preefchrozibas. Mahjibu preefchnefumu un wifas mahjibas gaitas pastahwiga pahraudfichana, ka ari semkopibas skolu rewifiju Domenu ministere usdod faweem eerehdneem. Par skolas labklahfchanas un wajadfabam ruhpejas ihpafcha persona, skolas kurators. Skolas tuwala pahrwaldifchano, tapat mahjibas, ka fainneeziabas sira, pekriht skolas preefchneefam. Preefch fwarigalu jautajumu apspreechanas un isfchirichanas audfinafchanas un fainneeziabas sira if katrai skolai bus ihpafcha dome sem kuratora waldifchanas, kas fastahwehs if skolas preefchneefa, religijas skolotaja un ziteem skolotajeem. Kuratora nofbuschana fchdefchano wada skolas preefchneefa, kuru iswehret ar kuratora, skolas dibinataja un muifchas ihpafchneefa sira, us kura grutes skola atrodas, if ihpafchi if tahdu wihru skaita, kas augftakas jeb widijas semkopibas mahjibas meetas pabeigufchi un semkopibu pamatigi prot. If katrai skolai ir fawi fpezial-statuti, kas appiirinati no Domenu ministere ar kauschu appaifmoschanas ministere sira. Skolas top ufuretas no wiau fpezial-fummahm (kapitala- un darifchano-eerehdnumeem, fabeedribu un priwat-palihdsibas naudahm u. t. pr.) un no waldibas palihdsibas naudas, kas tomehr preefch weenas skolas nedrihtf kneegtees pahri par 3500 rbl. gadä.

Teatra israhdu un weefgu wafaru isirihfofchanas. Par teatre israhdu un weefbu isirihfokumeem waram tikai preezatees. Jo wairak fahda appabalä tahdu isirihfokumu, jo mafak tur frogu zeenitaju, bet fadsihweh sira to teefu jo wairak isglitotu laufchu. Tas ir daschadu Latweefchu beedribu un wifpirmas Rigas Latweefchu beedribas nopelnäs. Lai sinama pufe runä, to runadama, muhsu fadsihwe no Rigas Latweefchu beedribas dibinaschanas laika dabufufe glufchi zitadu, dauds glihtaku weidu, nefa agratäs laifäs, komehr mums weh nebija itim nefahdu beedribu. Bet fchi kauschu fadsihweh isglitibas wairfchana war notift tikai pee parifas un usmanigas wadifchanas, fahdu waram praft tikai nodinajufchäs beedribas. Beedribu isirihfokumi bijufchi un bus mums arweenu par fwehtibu. Bet fcheem beedribu isirihfokumeem ir radufchäs konkurenze no tä

tad ari tahdu weenas deenas lefiru dehwe par „nestipru.“ Dimreis 24 stundäs lefirs ir fipraks un tad to dehwe par „wideju.“ Wideja lefira beefums lihdsinajas fchajuma beefumam. Pehz trim deenahm un naktim ogku-flahbuma un fpirta lefira ir wehl wairak, un dshreens top tad atfal fchihstaks. Triju deenu lefirs ir wifstiprakais. Ja tas wehl ilgal stahw, tad to daschadu eemeflu dehwe wairäs newar eesteift.

Ja lefiru grib usglabat weenä waj oitä fiprumä, tad to noleef pagraba us ledus. Ruhgfchana top zaur aukstumu nowilzinata un tapehz dshreena fiprumäs loti lehnam wairojas. Tomehr pudeles pee wifa ta wifmasafais reifi deenä fafafkalo.

Weena un ta pate weela, kas jau reifi preefch lefira isgatawofchanas leetata, nepafaudä fawa fpehka ari preefch tahlas leetafchanas un tapehz us to war arweenu jaunu peenu leet wifä. Wajaga tikai us fchidras drachnas palufufchos graudikus falfast un ar teem darit tapat ka pirmo reifi.

Eaba, dserfchanai deriga lefira ihpafchibahm wajaga but tahdahm: dshreenam wajaga but baltam ka peenam un beefam ka fchajumam; tajä nedrihtf but funfufichu jeb faktezejumu, tam wajaga glahfä loti fipri putot; dshreena garfchai wajaga but patihkamai, pafstahbi-faldenai un atfpiridfnadami un dshreenu dserot us mehles wajaga fajust weeglu knaibifchamu. Dshreens puto til fipri, ka pudeli tapat weenfahretfchi nemas newar atfoket, bet pee tam jaleetä fewifchki feltera jeb wehl labal kumifa-krahni. Ja lefiram fcho ihpafchibu nawa, tad tas it nemas neder leetafchanai.

Nu wehl fahdi wahrdi par paschu dshreena leetafchanu. Tä ka lefirs, ftingri nemot, naw fahles, bet ir ihfäs baribas lihdsellis, tad ari, wiau leetajot, daudsuna sira newajaga nemas pee sinama, nofajita mehra turetees. Aherfchchanas usfahl arweenu ar weenu glahfi par deenu, nahfokfä deenä dod dimas glahfes, treschä deenä 4 u. t. pr., kamehr nonahf pee 3—4 pudelem par deenu. Pee fchi mehra paleef stahwot un proti til ilgi, zil ilgi wajaga. Bet war ari 20 glahfes if deenas dsert, tas glufchi nefa nekoitehs. Refiru war leetat mehnefcheem un gadeem, raugotees pehz patihfchanas un wajadfabas. Refpehziageem un tahdeem, kas ar ftrou-lahm, plaufchu un lunga faitem wahrgo, wefelu gadu jadses lefirs no noftraifita un ufwahrita peena, tapehz ka tahds peens weeglak fagremojuams; tas patä jafaka no nefpehziageem behrneem, kas dfinufchi no ftroufulaineem jeb ar delamo kaiti fofirgufcheem un majafinu faturofcheem wezakeem. Mafkem behrneem dod lefiru ar uhdeni. Wel tam wehl japeefhäm, ka flimi un wahji laudis lefiru nedrihtf idsert us weenu malku, bet labal maljineem un newis aukftu, bet flitä uhdeni jeb faulä fahfiditu. kamehr wefelam zilwekam, kas fcho dshreenu ka loti atfpiridfnadamu grib baudit, tas jadses aukftä. Slimigam zilwekam lefirs jaleetä arweenu pehz ahrista padoma. Wefeläs zilweka to war leetat pehz patihfchanas, tapat no noftraifita, ka frifcha, wahrita, newahrita, ar uhdeni atfchladita jeb tihra peena. Par wifgahrdako eerauga diwu deenu wezo, nenoftraifito lefiru.

Kad opluhfokam daschäs buschanas, ar kurahm zilwezes attihfiba faweenota, tad pilnigi waram nofraft, kapehz mahjitee laudis arweenu leelaku wehribu greifch us pilnigaku baribas fagatawofchanu un lahrtigaku ifturefchanas ehfchanas un dserfchanas sira. Wifswarigakä leeta ir ta, ka dshiwibas wehrtiba pastahwigi zeläs un ka zilweka fadsihweh kaunumi gauschi fipri wairojas, zaur to zilweku wefeliba top fattriginata, zilweku muhifch arweenu wairak pahfinais, zilweku nerwi arweenu wahjati un wahrtigati, no kam atfal zeläs dauds jaunu nerwu flimibu. Gewehrodama, ka wimas organifazija top arweenu glehwata, zilweze mellä un atrod lihdsellus preefch fawas wefelibas pahrlabofchanas un fiprinafchanas. Tapat ka if katra fadsihweh reforma, tapat ari if katris jaunäs wefelibas lihdsellis jeb if katra lahrtiga pahrlabofchana baribas eepreefchejä fiftä un kilmiftä pahrgroifchana top ar wifleelako preeku no wifseem attihfiteem laudim un dabas un fadsihweh simbu zeenitajeem apfwiezinata. Un jo weeglaka un lehtaka fchi pahrlabofchana, jo wairak ta attop fcho laiku ekononifstahm simbahm, jo ahtrak isplatas wimas leetafchana un jo leelakas zeribas leef laudis us fcho pahrlabofchanu.

Wifas fchihäs ihpafchibas atrodam — lefira. Tapehz tad ari Kreewija pehdejä gadä ir isfehles pilnigäs „lefira-jautajums“, us fo ja-ahbild ahristu simbahm. Un teefcham, lefirs to ari pelna, jo tas ispidta pa leelai dafai fehru peena weetu, ir zauru gadu leetajams, lehts un weegli isgatawojams, gahrdä un dauds derigaks dshreens, nefa pate gomu peenas. Pilnigi tizams, ka tam tapehz jo leela nahfotne.

faukdamahs „isrihtotaju“ pufes. „Isrihtotaji“ ir pee mums sinami laudis, kas ar isrihtokumeem dien pelnu, weenam pahri stabulneelus un pijolneelus un tad awifäs leelifti iffludina, ka tad un tad, tur un tur bus teatris, weefigs jeb dantfchu wafors, pee tam arweenu parafstidamees „Isrihtotaji“. Weefchi ween ari atgadas, ka „isrihtotaji“ iffludina, ka wiau isrihtokumees noteef ar labdarigu mehrti. Par fchahdeem teatre „isrihtotajeem“ jau Rigas Latweefchu beedribas teatre wadonim wairak reifchu wajadsejis laifrafstäs rakftit. Mon fchheet, ka „isrihtotaju“ weefgi wafari pelna wehl leelaku eewehrofchamu, nefa wiau teatre. Tur, kur beedribu wehl nawa, par tahdu „isrihtotaju“ zenfibu wehl newaretu gausfees, jo ihpafchi godigi isrihtokumei pamudina us beedribu dibinaschamu; bet tur, kur beedribas jau pastahw, „isrihtotaju“ zenfbai wajadsetu rimtees, un fludinajums wajadsetu if reifas apfihmet, kas jeb kahda beedriba isrihtokoteatri jeb weefgu wafaru; tad „isrihtotaju“ zenfba pate no fewis mitefees. „Isrihtotaju“ wafarus neweens neapmeflehs, jo peedfihwojumi jau sen peetahdijufchi, ka tahdi „wafari“ ir dauds reis tikai par peedausfchanas. Kad beedribas fo apfola, tad tahs famus apfolijumus, pehz eefpehjas, ari pilda, „isrihtotaji“ apfola gan loti dauds, lai waretu laudis peewilft, bet ispidta loti maf.

No Grafchu muifchas. Ari pee mums semkopji jau pilnigi atfinufchi, ka semkopiba ir tas awois, no kura fmetams wifä, kas wajadfigs. Tadeht fahl atmetf tehwu-tehwu arklus un ezeschäs un apgahdatees ar labateem jaunmohes arkleem un dselis ezeschahm. Daudfi mehfo jau laufus ar superfofatu un fawlu milteem. — Wafaraja isgahjufchä wafara bija deefgan fapa, tikai lini no leela leetus dascham gandriht us lauka labuwa. Tapat femas labiba — rudfi un kweefchi, leetainäs wafaras deh, bija paplahna. — Pehdejä laifä atfal laudis pahrlufchi aiseet us Kreewijas gubernahm us dshimi apmettees, kur jau ari agrak no Zefhu oprinka dauds Latweefchu koloniftu apmetufchees. Wifä efot labi pahrtifufchi, tikai ne-efot Lateru mahjitaja. Tapat us nahlamu pawafari taifas daudfi us aifeefchamu. Wehlam faweem tauterfcheem labu laimi un warbut labas deenas peedfihwot jaunä mafes semä. Rodols.

No Skolas. Neween Skola, bet wifä aplahrtinä pahfhtama un aprafta leeta, zil wifai behdigi stahw ar Skolas skolas buschamu, ihpafchi ar Skolas wahjiffo elementariskolu, kaut gon pate skola tagad eerihkota fmulä plafchä namä. Zil sinams, tad skolas pahraudfiba pastahw weenigi eefch tam, ka pilfchtas gatwa reifahm ifftatas no skolotaja ween fastahditas zenfures, kur mahjibas ari nebut naw peeminetas fewifchki. Skolotajam te pilna wala strahdat ar leelako pawirfchibu. Iheet sehni peezus, fefchus gadus — jadomä, butu deefgan preefch dshweh. Wel kas to dos! Weelafais panahfums, ka sehni eekemas pufihfbi labu roka un pfundure pa wahjifki — no Kreewu walodas, fo ari mahja, un zitahm sinaschanahm, naw nefa dauds. Par fchahdahm skolas nebuschannahm laudis kurn un fuhdsas fipri. Ir deefgan peerahdijumu, kur daschi sehni gadu gadeem istrinufchees pa Skolas elementariskolas benkeem, galu galä atihft, ka eemahrijufchees wifai maj fo dshweh derigu, peemirufchki pat mahtes walodu. Waimigaks wehl tas retais, kas pehz wareja nofawetas simbas un peemirfo mahtes walodu eemahjitees — pee mafafu behrmu skolotaja oitä draudfä! Un tihri jabrihnas, ar fahdu lahrumu fchahdi garä aifmehrdeti fanem mahjibas fawä tautas walodä. Tad nu gan butu eemeflu deefgan, lai muhsu pilfchtas weeteefi un walde ruhpetos, ka tahdi skolas truhlumi kluhru nowehrti un skola pazelta daudfi maf augftaku, atfkatotees ari if fewifchki us fo, ka Skola ar faweem 1360 eedfihwotajeem Latweefchu pilfchta, kuzä til fahdi Schihdi un rets Wahzeetis eeraugams. Tamdeht nebutu nefas wairak, ka taifni, kad skola eeweftu latwifku mahjibas walodu. Skola ir ari wehl weena priwata meitu elementariskolo, bet tai ari netifufe atkauta latwifka mahjibas waloda. Nebutu ari nemas wairäs par agru, kad nu eewehrotu reif muhsu Waldemara tehwa padomu, fo wifsch mums dema jau preefch fchetrepadfmit gadeem, (fl. „Waltijas Wehstn.“ 17. num. no 1870. g.), eestift Skola juhrifskolu, jo muhsu apgabals un netahlä juhrmala te apdshiwota if beefchi. Wel fo nu peedfihwojam? Newis, ka muhsu pilfchta, to wifä eewehrojot, daudfi maf fahktu wairak gahdat par garigo gaimu, ta wehl atkauj jo weizigati isplatit garigu miglu. Muhsu pilfchtinä bij septini wihnufchi un kneipes un dselifzela fiazija, kur ari pahrdod dshreenus, pee pilfchtas it flaktu. Un nu flkwa febcuara mehnefi blafus diwafim leelafahm dshreenu pahrdotawahm eerihkota alus bode. Wel ar to wehl nepeteef. Ahrupus Skolas, us zela, kas wed us neleelo, diwi werstes atfahlo Raugurzeemu juhrmalä, un kur jau ir frogäs, tagad tiks taifäs atfal jaunäs frogäs, preefch kam materialu jau peewed. Ja, Skola ir ap-

brihnojama. Tai schis gadufimtenis nam wis gaismas, bet miglas gadufimtenis. Aizupniaks.

No Zodes. Swehdeem, 26. februari, tika muhsu basnizās jaunās ehrgēles eefwehtitās. Gefwehtifchanaš runu tureja muhsu zeen. mahzitajš A. Koppes lgs, par 150. Dahw. df. 6. pant.: „Wife, kam dwašča ir, lai to kungu flawē. Aluluja.“ Pehz beigtās runas uš jauno rihku pirmo reis spēheja zeen. Helmana lgs: „Teizi to kungu, to godibas Rehnitu swehtu, zc.“ No ehrgēlu jauki mihligahm fkanahm bij basnizenu firdis labpatifchana manama; — pat dascha ofara noriteja; kas leezinaja, ka teefcham muhsu masai Zodes draudsei grehti nahzees schahdu jo teizam u rihku eegahdatees, jo pagahjušchās gaddš daudš kapitala isdewahm preefch zitahm basnizās wajadifcham. Kaut gan muhsu jaunās ehrgēles newaram pee leelalo draudschu ehrgēlem pee flaitit, tahš fastahw tikai is 8 registreem un pedali; tomehr tahš ir jo kreini un teizami buhwetas, un isdod it jauki patifchamas flanaš. Ehrgēles walfā 500 rbf. 100 rbf. muhsu zeen. leelmahte dahwinaja, tā ka draudsei tikai 400 rbf. bij jamalfā. Daudš pateizibas nahlas muhsu zeen. leelmahte par mineto dahwanu, un muhsu tauteetim zeen. A. Koppes lgam. Wiafch pateifcham neaifmirif, ka wira dšiflās tel Latwju ašnis; wiafch teefcham tā ihšis gans un mahzitajš muhs wada pa jauki fahlnahm ganibahm, un lihds ar mums ruhpejas un gahda par muhsu ufdewumeem. Taisnibu fakot, A. Koppes lgam nahlas wiflalelā pateiziba pee fcha jo teizama darba, jo beš fchi, muhsu mihlotā mahzitaja zenteeneem, warbut wehl tagad muhsu bahnizā wezo, famaitajufchōš ehrgēlu klaudseeni un fchirfiteeni buru dšir-dami, furu weetā mehš tagad mihligas, firdi aifgrabofchās balšis dširdam. Mehš efam zeefchi pahrelezinati, ka muhsu mihlotais mahzitajš neaifmirifšis wis nekad, ka wira dšiflās tel Latweefchu ašnis, ...! zaur to wiafch fewim eemantos nefawifstamu froni. Hermanis.

Kurfeme. Zuhneeku efkamēni dehl fuhrmāru un kapteiru diplomu eeguifchanaš tifs fchogad notureti Leepajā un Wentšpilē. Leepajā fahfkees efkamēni 22. martā, Wentšpilē 26. martā. — „Latweefchu Awifem“ nu efot par redaktoru fahditis preefchā Keel-Wirzawas mahzitajš Peitana lgs. Peitans ir dšimis Latweets, lahda Widsemes fkolotaja dehlš.

Zelgawas turgus likumi.

Weetigee flaturi,

ifdoti no pilfchetas weeneeku fapulzes 22. dezembri 1883. gadā.

I. Turgus weetas un turgus laifš.

§ 1. Preefch tirgeem nofazitās fchahdas weetas:

- 1) Nedelas turgus starp kolonadeem.
- 2) Krahmu turgus starp galas fsharneem un hauptwachti.
- 3) Siwju turgus pee dširawu kanola (tā fāuzamā „upmalī“).
- 4) Peena turgus pee agralā Rejheca nama.
- 5) Parades plazis pilfchetas nama preefchā.

Peeifhmejums. Zelgawā noturamee gada un firgu-tirgi nestahw sem turgus fahrtibas.

§ 2. Pirmā § peeminētās turgus weetas apifhmeš tuwal un iffludinahš pilfchetas walde.

§ 3. Turgofchanaš turgus weetas noteel fchahdās laifdās:

- 1) Uš nedelas turgus if deenas, isnemot swehtdeenas un swehtku deenas, gaischajā gada laifā, no marta lihds augufam, no pulfsten 6, tumfchajā gada laifā no pulfsten 7 rihtā lihds pulfsten 1 pufdeena.
- 2) Uš krahmu turgus if deenas no faules lehlfchanaš lihds faules noweteschanai, bet gaischajā gada laifā ne agral kā pulfsten 6 no rihta un ne wehlf kā lihds pulfsten 8 wafarā.
- 3) Uš siwju turgus darba deenas wifu deenu, swehtdeenas lihds pulfsten 10 no rihta.
- 4) Uš peena turgus tāpat kā uš nedelas turgus.
- 5) Uš parades platfcha tāpat kā uš nedelas turgus. Bet auglu turgus pafstahw augufā, feptembri un oktobri zauru deenu.

§ 4. Turgus fahlfchanaš un beigtchanaš top pafkōta zaur turgus karoga ufwilfchānu un nolaiifchānu uš rihufchā torā.

II. Turgus prezes.

§ 5. Prezes, fo turgus weetas drihfti pahrdot, ir fchahdas:

- 1) Uš nedelas turgus:
  - a) lauku, dahrsu un mefchu rafchōjumi;
  - b) swehtš, feers, peens un krehjums, zif tahlu § 5. 4. punkta nofajizumi uš to nefihmejahš, olas un medus;
  - c) milti, dširawu fabrikati un maife;
  - d) gala un galas prezes, isnemot frijfchu gaku, fo luf-fchotaji eewed (§ 5. 5. punkts);
  - e) maiflopi uš wofumeem, mahju putni, mefchu (wehri un mefchur putni, wehšči u. t. pr.);
  - f) semneeku mahjruhpeezibas rafchōjumi;

2) uš krahmu turgus krahmu prezes un pilfchetas ruhpeezibas rafchōjumi, kā: apgehribi, dšelis un fsharba leetas u. t. pr.;

3) uš siwju turgus iwejneezibas rafchōjumi, dahrsu (kufnaš) augki un pušes;

4) uš peena turgus peens un krehjms no tahdeem faudim, furi fchihš prezes peewed mahjās floht (§ 5. 1. b);

5) uš parades platfcha foku augki, ogas un pušes, malfa, feens, falmi, afmāxi, leellopi un firgi, kā ori no luf-fchēem eewesta frijfcha gala un uš turgus ušdšifhtas zuhfas.

Peeifhmejums. Lihds galigai siwju turgus eetaifchānai iwejneezibas rafchōjumu un dahrsu auglu pahrdofchanaš weeta paleel turpat, fur lihds fchim bijufe.

§ 7. Preetajā § mineto turgus prefchu nedrihfti piifchetas apgabalā uš eelahm, trouwareem un zitās preefch tam ne-erahditās weetas nekad peedahwat, pahrdot jeb ušpirkt. Tifai peenu un krehjmu drihfti nowehmajem peewest un eelās pahrdot.

§ 7. Pahrdodamahm pahrtikas (ehdomahm) prezem wajaga bat wefelahm, nefamaitarahm un tihrahm un tahš nedrihfti nekad pahrtaitit, waj nu zaur apflazinafchānu, frohfofchānu, fajaulfchānu jeb faweenofchānu ar zitahm pee tam nepeederofchahm weelahm, waj fauri tā zitadi.

§ 8. Frijfchu gaku drihfti tikai no wofumeem, no 1. aprila lihds 31. augufam nemaf nē, bet no 1. feptembra lihds 31. martam tikai tad uš tirgeem pahrdot, kad ta eepreefch no lopu ahrija pohrraudfita un par labu atrafita. Kofheras galas eewefchana ir latrā laifā noleegta.

Peeifhmejums. Zif tahlu lopu ahrija pahrraudfibaif jaineedšis, to notaka pilfchetas walde ihpafchā turgus eerehdaeem ifdodamā inftrukcijā.

§ 9. Tai laifā, kad medifchana weh medibu likumeem aifleegta, nedrihfti ne mefcha putnu, neds art mefcha (wehru) pahrdot.

§ 10. Siwju perejumu pahrdofchana ir aifleegta. Par siwju perejumeem dehmē: fufchus un lafchus, kas naw 18 zollu gari; plaufchus, sandatus un taiminūs, kas naw 12 zollu gari; fapafus (alantus), fchāunazis, wehšlees, lihāns un fihgas, kas wehl naw 8 zollu gars; butes, upes ofarus, karufes, plezes, raudas un wimbās, kas naw 6 zollu gars, no purna fahkot lihds aštes fpuru galam.

§ 11. Pahrdot nedrihfti:

- 1) Janwari — wehšlees.
- 2) Aprili — afarus, fihfchus, nehguš (utinuš) un sandatus.
- 3) Maijā — fapafus, plaufchus, fchāunazis, plezes, raudas un wimbās.
- 4) Junijā — karufas, lihāns un fhoras.
- 5) No 15. oktobra lihds 15. februarim — lafchus, fihgas un taiminūs.

§ 12. Wehšchus drihfti pahrdot tikai tad, kad tee majakais 4 zollu gari; no 1. nowembra lihds 30. aprilim wehšchu nemaf nedrihfti pahrdot.

III. Turgofchanaš fahrtiba.

§ 13. Turgus prefchu pahrdofchanaš teefiba ir, wifpahrigi, if lairam, zif tahlu to telpa atkauj, ja tas tikai no pilfchetas domes nofazitās turgus nodofchanaš aifmakfojis.

§ 14. Pahrdofchanaš weetas eerahda pahrdewejeem pilfchetas turgus polizijas eerehdai, uftahdifchana noteel tahdā fahrtiba, ka weenadas prezes, pehz eefpehjas, nahf zita zitai blafus, un ka pee wifsem pahrdewejeem ir fwabada peeclufchana. Ahrupš eerahditās weetas pahrdeweji nedrihfti nolift ne prezes, neds art fahdas leetas.

§ 15. Uš pilfchetas turgus platfchēem prezes naw brihw wadat jeb nehfat apfahrt un tahdā wihšē ar tahm turgotees.

§ 16. Auglu, kartupelu un zitu tahdu prefchu isbehfchana uš plifas semeš naw atkauta.

§ 17. Uguns-furu eetaifchana, lai ta butu fahda budamo, oglu-traufku leetaschana, kā art fmehefchana turgus weetas, isnemot parades plazi, ir aifleegta; uš krahmu turgus ir art apgaisfchana aifleegta.

§ 18. Ubagochana, ifrahdes un musika turgus weetas naw atkauta, isnemot ifrahdes zeetas bodēs, kas ufzetās uš parades platfcha un firgu turgus ar pilfchetas waldes atkāju.

§ 19. Tahdu leetu pahrdewejeem, furas pahrdod pehz mehra un fwara, jatura taifni, apstemeleti mehri un fwari, kas wefelibai newar kaitet. Uš krahmu turgus atrodas pilfchetas turgus-fwari, furu leetaschana if lairam atkauta, kas tikai par to aifmakfā no pilfchetas domes noteiktās nodofchanaš.

§ 20. Nemeens nedrihfti otra atgruhfti atwaka, jeb kā zitadi no nodomatās pirtchanaš jeb turgofchanaš aturet.

§ 21. Uš tirgeem ir turgus laifā (§ 3) pahrtikas jeb ehdamo leetu eepirtchana tikai preefch mahjas wajadifcham atkauta, turpretim ehdamo leetu ušpirtchana,

lai ar tahm waretu turgotees, uš turgus atkal tahlaf pahrdot, kā latra eepreefchēja ušpirtchana it ihpafchi aifleegta.

§ 22. Wehlfakais fundu pehz turgus fhehghchanaš pahrdewejeem wajaga wifas preefch pahrdofchanaš iflittās prezes, prefchu afkritumus un pee pahrdofchanaš leetatos traufus un rihlus no turgus weetas aifwesti projam.

§ 23. Kas turgus likumeem dara preti, to fāuz uš fodu-likuma pamata pee atbildibaš.

§ 24. Turgus likumi nahf spēhā ar to deenu, furā tee iffludinati.

Neweles Wahzu awifes fūno par tahdu dueli, kas tur ifgahjušchā nedelā notizis starp muifchneekem baronu Schillingu un wira fwaini fon Knorringu. Par eemeflu duelim bijufe fakildofchanaš. Pirmā fchawfchanaš Knorringā dabujis fkrambu kreifās rotas ihfchē; otra reifā abu fchahweeni nogahjušchi fchēhbi; trefchā fchawfchanaš Knorringam ifgahjufe lode starp 7. ribu zaur plaufchrahm un firdi pawifam zauri, un Schillingš dabujis fchodā eewainojumu. (Nahlofcha Nr. peelikumā pafneegām fhlakas fmas.)

Politifas pahrfkats.

Rigā, 13. martā 1884.

Wahzu reihstaga pahrfpreeda ifgahjušchā nedelā fozialistu likuma pagarinafchānu. Iſchi likuma pagarinajuma wajadifbu puhlejohš eewehrojamafi peerahdit un aifstahwet firdis Bismarkš un miniftris Puttkamerš; pret likuma pagarinafchānu runaja fozialdemokrati Hofenllewerš, Grillenbergers un Behels. Schē pehdejee aprahdija, ka fozialdemokrāteem ne-efot nekahdas fopibas ar anarhifteem (fabrtigas waldibas un likumbas argabiejeem). Dāfchi gan wehlejotees fchōš eedfibt anarhifma rotās, jo ne-triblftot laufchu, fureem labprahf patiktu, kad flinte fchautu un fobens zifru. Bet to nu gan nekad nepanahfchot. Mahziraja Stelera gumdifchānu un rihdifchānu pret Schihdeem warot gan nofaukt par konfermatiwu anarhifmu. Tuwal apluhlojot eefneegio likumu, gandrihš jadomajot, ka wifa Wahzu tauta butu tihree dumpneeki — kas pateefiba nebut tā ne-efot. Pee wifadu fpaidu likumu eewefchanaš fribtot wifa waina uš liberaleem un uš ta wihra, kam Wahzu walfis grofchi rotās. Kaut gan fozialistu likums pafstahwot jau 6 gadus, tomehr uš faimneezibas pufi ne-efot Wahzijā wehl nekahda labofchanaš nomanama; ftrahdneeku algas gan efot no ta laifa mafinojufchahš. Ja fakot, ka tas likums aiflawejot fozialdemokrātijas ifplatifchanaš, tad preti tam warot apleezinat, ka fozialdemokrācija nekur wifā Wahzijā ne-efot tif labi eerihloto, kā afurat tanis aprintōš, fur fpaidu likums eewefis. Tahds likums efot latrā fīnā glufchi weltigš. Windhorfita, zentruma partijas wadona preefchlikums, lai fozialistu fpaidu likumu nododot ihpafchāi komifjai, tika peekemts no reihstaga. Zentruma partijai, finams, pa to laifu bus wafas Bismarku nopuhlet ar faweem preefchlikumeem, lai atzeltu galigi tos fpaidu likumus, kas kulturās kara laifā no Bruhfu waldibas ifdoti pret katolu bahnizu. Ja waldiba ne-eewehros zentruma partijas preefchlikumus, tad fchi partija balfos pret fozialistu likuma pagarinafchānu. — Kreewijas jaunais fuhtnis Berlinē, krasš Orlowš, fchahdijees preefchā Wahzu keifaram ar faweem amata apleezibas rakfteem, un tizis loti laipni ufāemts. Wifufchais fuhtnis Saburows lihds ar faweem palihgeem atfahjis Berlini un krasš Orlowš eerehmis flaitfo fuhtneezibas mahju sem „leepahm“. — Walfis teefa noleh-mufe, apfihlat Polu rakfneeka Krafchewfka mantibu, furefch apfuhdsets par Wahzu walfis noweweju. — Uf-firo-Ungarija. Bohemijā, Salfchu robeffchās tuwumā, ifzhelees daudš apgabaldš ftrahdneeku ftreiks (atraufchanaš no darba). Ap 7000 ftrahdneeku, kas ftrahdoja lahhdās 24 fabrikās, atfajizufhees no darba. Uš mine-teem apgabaleem nofuhtis kara spēhš, kas lai butu pee rotas, ja drauderu ifzeltees dumpis. — Ungaru augfchuama nodomatās pahrgroffjums atkal aiflitts pee malas, tadeht ka pretineeku partija noteiza, ka ifleetaschot wifus fawus spēhkus, lai tahds preefchlikums netiktu zauri. — Franzufcheem laimejees Balknini, kas par wifai fipri apzeetinatu bij ifdaudfinata, daudš weeglati eewemt, nekā eefahlot domaja. Tif fo Franzufchi bijufchi pilfeh-tas tuwumā, aifmuzis eenaidneeku spēhš projam beš fahdas fipras preti turefchanaš. Egot gan pehz lahda daka Franzufchu spēhla dšinufchš palaf eenaidneekem un to fāfawufe. Tagad nu Franzijā wifpahri dširdamas meera walodas; wajagot Tonkinā nobeigt karu, bet no Kinās, kas dumpineekem wifadi fneegufe palihdšibu, wajagot praft kara idewumu atlihdsinofchānu no 6 miljoni mahjrahm. Kamehr Kinā to naw famalfajufe, dota pawehle generalim Kurbe, eewemt Kinai peederofchu Gainanas fālu. — No Norwegijas walfis teefas noteefatais miniftru preefchneeks Selmers tagad zaur fchneifchu rakfšu atlafis no amata, tomehr atlafifchānu naw wis notifufe tahdā formā, it ka

fad tehnischi lbutu ispidijis walfis teefas spreedumu. Tahdu istureschanos, sinams, eeflata par atklastu preteftibu pret walfis teefas spreedumu. Tagad nu ari wehl dascheem ziteem ministereem paslubinatš walfis teefas spreedums, kas tilai zaur to isfchiras no Selmera spreeduma, ka teem mofkajama masala daka no teefas isdoschanahm. Ka tehnischi turpmal isturesees pret walfis teefas spreedumu, tas fchim brihsham naw nosafams, bet leelas gandrihs, ka wifsch nodomajis aplinkus padotees. Sai tas til dauds azis nekrihu, wifsch eezehlis kroza prinzi par Norwegijas wize-kehniu un laikom drihsumā atfahs Norwegiju, aifbrauks uf Stockholm un tad wairā ne-eejauktees Norwegijas waldibas leetas. — Italijs nu reis pateefham peenahufe fen daudsinatā ministru krihe. Ka runā, ministerijas atkafshonahs ihstais eemeflis efot tas, ka nesen tautas weetneekem preefshā liktais jaunais mahzibas likums izis peenemts

ar loti masu balsu wairakumu. Toreis apgaismoschanas ministris tuhda gribēja atkafhtees, bet us zitu ministru peerunafshonu wehl palika amata, nogadot zitu atgadijumu. Tas ari it drihs gadifees. Farini's atkafhtees no lombarda presidenta amata. Ministerija wehlejusehs, lai tani weeta eezeltu tautas weetneeku Koppino, bet tad nu laikom eewehlets kahds no preffandiateem, tad atkafhtees wifa ministerija. Kehnischi usdewis Manzini'jam jaunu ministeriju fastahdit, bet tas to ne-efot wis usnehmees. — Ari Anglijs dauds netruhka no ministru krihes. Radikalu tautas weetneeks Labofchers bij apafshonamā izis preefshā, lai fapulze isfajitos, ka ne-efot nekahda wjadshiba Subana til dauds zilweku upuret. Tas, sinams, butu pahmetums tagadejai Gladstona ministrijai. Preefshikums, ar loti masu balsu wairakumu, atraidits. Ministreem wjadshējis til ilgi steept fawas runas, kamehr famelleti kahdi liberali preefsh balsofshas

nas, un tilai zaur fcheem ministerija fchoreis isfargaju-fehs no nepatiffchanahm. — Egipte. Par pehbejo lautinu pee Tamani'as wehl dabutas fchahdas firas. Arabeeschu fpehta, sem Dšana Digma wadischanas, bijis pee 12,000 wihru leela. Wiau saudejums efot 2000 nonahwetu. Sawangotu naw tilab ka nekahdu, Angkeem ari deefgan kritufchu. Dumpineeku fara fpehls glufchi isfllidhis un Dšmans Digma aifbehdhis dškalu eefshemē. Wira mehginajumi, fajelt laudis us fwehto faru, nemaf ne-efot isdewufchees. Angli laikom tahlat wairā nekazotu, ja til dumpineeki dotos meera. Bet tas gan til drihs nenotifs. Sinas dabutas, ka ap Berberi fahfot atkal nemeerigi kuffetees.

(Zf „Journ. d. St.-Petersb.“)

Atbildigs redaktors: A. A. Siliņš.
Дозволено Цензуров, 13. Марта 1884. г., Пана.

Sludinajumi.

Pilsēhtas walde.

Teefiba par maksu wemfchanu par pilsēhtas kanala flufshahm, deht wihu brufshēchanas, tiks no 1. aprila fch. g. no jauna isdota. See, kas fcho weetu githetu rentet, teef ufajzinati, ekonomijas waldes lotali leelajā Kehniu-eelā Nr. 5, ar fchanam adrefem peestiftes.
Migā, 28. februari 1884.
Nr. 667.

Iffolifchanas.

Izla iffolita:
27., 28. un 30. jultija fch. g., pee Aifwutes Wirpiltētefas Embotes Kirpēhls peederigas Dfregas muischas Wefcha-Kaufu mahjas.
7., 8. un 9. augustā fch. g., pee Sebrihls wirpiltētefas, Zulties aprinkl peederigas Wez- un Jaun-Tifhenufes Laktu mahjas.

A U S T R A.

Swehtdeen, 25. martā, plkst. 2 p. pusd.
Rigas Latw. beedribas namā:

General-sapulze.

- Deenas kahrtiba.
1) Kehkini par 1883. gadu.
2) Migas nospreefshana preefshneezibas lozektēem preefsh 1884. g.
3) Domeš-lozektu jefshana.
4) Kemifijas komifijas lozektu jefshana.

NB. Dalibu pee fapulzes war nemt tilai tee beedri, kas fawu dadas naudu eemafhajufchi preefsh 1. janwara 1884. Pee ee-eefchanas dalibas flime janstrahda.
Preefshneeks: K. Kalnifsch.

Jelg. Latw. beedriba.

Swehtdeen, 25. martā:
Runas = wihru fapulze.
Gefahkums pulst. 1 pehz pusd.
Preefshneeks.

Kursēm. bishkop. beedribas SAPULZE.

otrdēen, 3. aprill, Weinberga fga weefnizā, pulst. 2 pehz pusd.
Pee beedribas darifshanu padrepreefshanas wehl tiks isfildroti fchabdi jantajumi:
1) Kas ir laba bishku koreja usderums pawasari? (no wize-presidenta Gribahofa fga).
2) Kas fch lalts wifderigats preefsh medus isnemfchanas? (no Seewalda fga)
Pee jantajumu isfildrotifchanas war nemt dasthu ari nebedrit, bet kas zaur beedreem eewedami un preffidentam meldami; ari fundes.
Preffidents: Dr. Dufis.

Kreemu fawstarpigā lopu apdrofshinaschanas beedriba.

kas Peterburgā dibinata, peenem apdrofshinaschanā pret fehrgahm un pret it katru nahwes atgadijumu firgus, gowis u. t. t.
Apafsh-agentis J. Rudolfs, Migā, Palejas-eelā Nr. 5.
Mig. Latw. amatn. pal. beedr. Krahshanas un aifdoschanas Kasse.
tagad atronas Ab-Rigas Kalku un Fuhmanu eelas stubri Nr. 26, 1 tr. Dretzija 2 reis nedela notura pilnigas fehdeschanas, pirmdeem un zeturdeem no plst. 7-9 wafarā; bet tum teel faturu deenu no 10-11 preefsh pusd. noguldijumi uf augkeem preti nemti, beedru dalibas nauas un jauni beedri peenemti, ka ari wifadas wjadshigas firas un isfildrojuant pafueegiti.
Dretzija.

Wenas leelas un labas mahjas

Lufuma aprinkl, top no 23. aprila 1884. g. irentetas. Mahfatas firas Lufumā pee Oberhofgerichtes adwofata, Friedrichsohn f.

Baltijas Semkopis lihds ar Peelikumu

isnahl ari fchajā 1884. gadā, usfahldams fawu 10. gada gabjumu. Pafchā „Semkopi“ it ihpafchi dabus weetu raksti par semkopibu, fainneezibu, fadshwi, wefelibas kopschanu, finibu, politiku u. t. t. Peelikumā bus stahsti, finibu drufkas, fchis un tas, dsejoli u. t. t. Peepalihdsfchanu taifni peefolijufchi wifulabakee Latweefchu rakstneeki. Sawai tautai Semkopis arweenu bus ftingris aifstahwis.

Maksa ar peefubhtifchanu par pasu:		Maksa bes peefubhtifchanas Migā:	
ar Peelikumu par gadu 3 rubl. — kap.		ar Peelikumu par gadu 2 rubl. 50 kap.	
bes " " " 1 " 60 "		bes " " " 1 " — "	
ar " " " 1/2 " 60 "		ar " " " 1/2 " 30 "	
bes " " " — " 85 "		bes " " " — " 55 "	

Peelikums ween par gadu ar peefubhtifchanu 2 rbl., bes peefubhtifchanas 1 rbl. 50 kap., par 1/2 gadu 80 kap. Awtelēfchanas fanem Migā: Balt. Semk. ekspedizija, Ab-Rigas Kalku un Dfmanu-eelas stubri Nr. 14, Puhifchu Gederta un beedra grohmata pahrdotawā, bes tam wehl Kapteina, Zebites, Altberga un Rumberga grabmatu bodēs un wifas zitās weetas, kur pehru ita isdalis. Jelgawā: Beshorna, S. Allunana un J. Jegera gr. bodēs un S. Weinberga fga weefnizā Leelā-eelā Wausfā: Allunana un Belmana gr. bodēs; Bahrele: Breedifcha bodē; Peepaja: Alfina gr. bodē; Sasmakā: braktu Grawdin gr. bodē; Talsos: Wolonifshewfka gr. bodē; Lufumā: G. Baumana gr. bodē; Jefabstade: Kratina gr. bodē; Jaunjelgawā: Schwabes gr. bodē; Wentspilē: Miesā gr. bodē; Zehfis: Lecpina gr. bodē; Walfā: M. Rudolfa gr. bodē; Rujenē: Alfue gr. bodē; Renzēns: Steifmana gr. bodē; Ranaā pee walfis fshibwera Wira, Dfchreunē pee tirgotaja Gwersā, Jaun-Bilfka pee fabrikanta Danze, un wifas waganu waldes, fklas namos u. t. t. Semkopis ir siipri isplatits un teel isfuhfhis dauds ekfemplaros, tadehl fludinajumus tant nodrukaf loti wehrtejas. Kas 10 ekfemplars uf weenu adrefi apstēllē, dabu 11. par welfi.

Administracija.

Latweefchu Indrika Kronika.

No Latinu walodas tulkojis M. Siliņsch.
Makfā 1 rbl. 25 kap. — Atkafpahrdewejeem 25% zabata.

Dabujama uf fchahdu adrefi: K. Freymann, Migā, Jelgawas ahripilēhtā, Slogas eelā Nr. 7, (K. Фреиманн, в. Пары, на Митавском шоссе, no М. Локской ямкы № 7). Bes tam Dbrika, Puhifcha, Kapteina un Altberga lungu grabmatu pahrdotawā, pee skolotaju fgeem: M. Kaudstēs, Wez-Peebalgā, K. Schuberta, Salā-muischā (Kurfemē), un Wihnfchenkōš pee pag. wejafā f.

No katra pahrdota ekfemplara 50% preefsh Latweefchu Aleksandra fklas.
Apghadatajā: K. Freymanis.

E. Jakobsohna buhwmaterialu pahrdotawa

Jelgawā, Dfelfszekla eelā Nr. 5.
fchlehrfeelā pa kreisi rotli, eepretim jaunajam zeetumam, peedahwā par lehtakajahm zenahm no fawa labi imekleta un bagati apghadata fawu buhwmaterialu lehgera, tā: egles un preefchu balkus, planfas, dehtus, laktas, fpunderus un ehweletus dehtus, grihdu lihftēs, aifshwu planfas un dehtus, eefsch- un ahra fleidungas wifadā gorumā un beefumā, tāpat ari preefchu fshiperu nomakus, needrites, fklas, wifadas sortes keegeku, dubultus un krahfns klinkinus, kalkus, dafsimus un Anglu keegekus.

Manā drukatawā,

- Migā, Wehmeru-eelā Nr. 5, ir dabujamas fchahdas grabmatas:
  - Zhā tautas bibliotela № 1, Makfā 15 kp
  - № 2, 15 "
- Wihlestibas puifēs, dsejminas jantajumi, 10 "
- Selta teifsch, jeb: Nauas un kredita wara, 3 "
- Dufals is Amerikas, 3 "
- Trizis Reinhard's, Kahda skolotaja peedshwojumi, Jauns romans, Pirmais fehjums, 100 "
- Nekrahposhs laifa paregis, 10 "
- At tu mans mihstais Augustiāfch, 5 "
- Wihlestiba peewilta jaunelle, 5 "
- Martina Luterā M. Katkismus, 5 "

M. Jakobsons.

Wilnas fahrfchana.

Petermuischas sudmalās, eepretim Woz-Platonei, wifnu katru deenu fahrfch un peedahwā fawu darbu zeenigai publikai.

Gaitu mahjas,

Reepkates Dfolumifshas pagastā, Zehfu aprinkl, 9 dahberi un 73 grafhi (65 wuhwetae) leelas, fawadu atgadijumu deht no brihwas rotas pahrdotamas. Lufomas firas un nolhgumi pee mahjas grantneeta J. Wihlolina fga.

Pabi wafaras rudsi

preefsh fehklas, dabonami Seimuhta (Behrenhof) muischira pee Migas, netahl no Zahna wahrteem, pee Schilina fga.

Smalki maltu gipfi,

labakee mehli preefsh ahbolina un pahfshu augeem, peedahwā J. C. Zelma

Moliftawa:

gipfa fabrika Migā, Leelas Kehniu un Sahrta eelas stubri.

Jelgawas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 25. martā 1884. gadā, pirmo reisi fpehlehs

TEATRI

fawā preefsh tam eerihlotā beedribas sahlē.
Wifirms:
PROLOGS
farakfite un preefshā neite no teatra wadosa Steglowa fga.
Pehz tam:

Pats fawās mahjās.

Wefdu luga weenā zehleena no K. Schilina.
Beidrot:
Attis un Anlihse.

Owerete weenā zehleena no P. Pławenceeta un Adofa Allunana ar orkeftra panadifshanu.
Kafes un Sahles atwehrfchana plst. 6 w. Sashums plst. 7 wafarā.

Ženas: pirmā weeta: nebeedreem 75 kap., beedreem 50 kap.; otrā weeta: nebeedreem 50 kap., beedreem 30 kap.; trefchā weeta: nebeedreem 30 kap., beedreem 20 kap. — Biletis eepreefsh dabujamas Wlmas weefnizā pee S. Weinberga fga, Leelajā eelā Nr. 43.
Preefsh me: Kuffes it wifas jaunās eegahdats, ka ari preefshars, ir teatra fpehli pa leelalai datai jauni. Beedru fundes makfā beedru ženas.
Kahrtibas komifija.

Tirgus sinas.

Welfe wafite, Kugofchana pilnigi fwabada, gar Kalku nagu fmac hadi teel gazam, ari jubras lihsumā ledus naw redfams. Ledus pee Migas isfude, tilai augfshufē wehl turas.

Schejeenas tirgū wehdjās deenas leelaf lihgumi nenotika, lat gan pahrdomeji pagelufufchos welfku kurtu deht drufku peelahotos.

Šini pa wezam ftingri; zehlfufchees welfku kurtu neta wehl ne-eefpehja pee zenahm.

Kanepaji ari ftingri, tadehl ka eefshguberu pahrdomeji wairaf atturas; fche uf weetas mafumus fahibga uf 47/4 rbl., pamata par birkawu engl feit rein.

Kanepes bes lihgumeem, tadehl ka trufstl peedabwotaju.

Wifshlu kronis rahmu: eefra pilbas fehklas butu dabujamas par 10 1/4 rbl. muzā.

Wifshlu brahlis rahma; leelafas partijas prafas 87/20 fehklas dabujamas par 168, 170 kp., fawu par 173, 175 kap. wudā.
Wefefchi maf eewehroti, Aifmafsoja 117-132 l. Rudfi fematu: uf 120 mahz pamata fahibga par 99 kap. wudā, un palta pahrdomeji.
Lufas turas žena, 83-84 kap. makfaja; par lita labu, baltu preji makfā 86-92 kap. wudā.
Wefefchi rahmu, bes eewehrojameem lihgumeem, 100 mahz. fmag. un 98 kap.